

แนวทางการดำเนินงานติดตามค้นหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

ความเป็นมา

ตามที่รัฐบาลมีนโยบาย“ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง”โดยให้ความสำคัญกับประชาชนทุกกลุ่มให้ได้รับสิทธิและโอกาสอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินการตามบทบาทและภารกิจการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลโดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019(COVID-19)ที่ส่งผลกระทบทำให้เด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาจำนวนมากจึงจัดทำโครงการส่งเสริมโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา“พาน้องกลับมาเรียน”โดยบูรณาการดำเนินงานร่วมกัน ๑๒ หน่วยงานภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ(MOU) เพื่อสร้างโอกาสให้กับเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการ ให้ได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีพันธกิจในการสร้างโอกาสและความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้กับผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องตามพันธกิจจึงมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนป้องกันเด็กออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามค้นหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้รับการศึกษาอย่างน้อยจนจบการศึกษาภาคบังคับ และหรือได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการฝึกอบรมอาชีพและพัฒนาฝีมือเพื่อการมีงานทำ
3. เพื่อดูแลช่วยเหลือส่งต่อโดยบูรณาการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. เพื่อระดมสรรพกำลังในการติดตามค้นหาและช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน กับหน่วยงานที่ร่วมบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ทั้งระดับส่วนกลาง ระดับภูมิภาค และระดับพื้นที่ ตามบทบาท หน้าที่ หรือภารกิจของแต่ละหน่วยงาน
5. เพื่อป้องกันเด็กที่อยู่ในระบบการศึกษาหลุดออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของงาน

- 1.1 ติดตาม ค้นหา เด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.2 นำเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันเข้าสู่ระบบการศึกษา
- 1.3 เด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันได้รับการศึกษาไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ
- 1.4 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- 1.5 ส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันเด็กออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำจำกัดความ

1. “การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายถึง การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. “การศึกษาภาคบังคับ” หมายถึง การศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. “เด็ก” หมายถึง ประชากรวัยเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 3–18 ปี และเด็กพิการตั้งแต่แรกพบความพิการถึงอายุ 18 ปี
4. “เด็กตกหล่น” หมายถึง เด็กในวัยการศึกษาภาคบังคับที่ยังไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. “เด็กออกกลางคัน” หมายถึง เด็กในวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เคยเข้าเรียนในสถานศึกษาแล้ว แต่ออกจากสถานศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. “เด็กพิการที่ตกหล่น” หมายถึง เด็กพิการที่ได้รับข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตั้งแต่แรกพบความพิการถึงอายุ 18 ปี ที่ยังไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

1. แต่งตั้งคณะทำงานโดยมีองค์ประกอบของคณะทำงานเป็นไปตามความเหมาะสมของพื้นที่
2. ชี้แจง สร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์ แผนและแนวทางการดำเนินงานติดตามค้นหาเด็กตกหล่น และเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาให้สถานศึกษาในสังกัดทราบและถือปฏิบัติ
3. ตรวจสอบ วิเคราะห์ ข้อมูลเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน ที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำรวจในแต่ละปีการศึกษา ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์
4. ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาในการติดตามค้นหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน โดยวิเคราะห์ สภาพปัญหา หาสาเหตุ วิธีการแก้ไขปัญหา เป็นรายบุคคล และดำเนินการให้เด็กกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมจัดทำแผนป้องกันเด็กออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันเด็กออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. ปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่ายในพื้นที่
7. กำกับติดตามและรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวม เสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทของสถานศึกษา/ศูนย์การศึกษาพิเศษ

1. แต่งตั้งคณะทำงานโดยมีองค์ประกอบของคณะทำงานเป็นไปตามความเหมาะสมของพื้นที่สถานศึกษา ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นประธาน
2. ตรวจสอบวิเคราะห์ข้อมูลเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และที่สถานศึกษา/ศูนย์การศึกษาพิเศษ สำรวจในแต่ละปีการศึกษาให้ถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์
3. ลงพื้นที่ ติดตาม ค้นหา เด็กตกหล่น และเด็กออกกลางคันโดยใช้ Mobile Application “พาน้องกลับมาเรียน” และเว็บไซต์ <https://dropout.edudev.in.th> เป็นเครื่องมือในการติดตามและรายงานผล
4. แก้ปัญหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน โดยวิเคราะห์สภาพปัญหา หาสาเหตุ วิธีการแก้ไขปัญหา เป็นรายบุคคล และดำเนินการให้เด็กกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมจัดทำแผนป้องกันเด็กออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันเด็กออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. ประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายในท้องถิ่น ในการติดตามค้นหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน ตลอดจนการดูแล ช่วยเหลือ และส่งต่อ

๗. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับบูรณาการดำเนินงาน

สร้างความร่วมมือกับแต่ละหน่วยงาน เพื่อบูรณาการดำเนินงานร่วมกัน จำนวน ๑๒ หน่วยงาน ดังนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการ
2. กระทรวงมหาดไทย
3. กระทรวงสาธารณสุข
4. กระทรวงวัฒนธรรม
5. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
6. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
7. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
8. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
9. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
10. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
11. กรุงเทพมหานคร
12. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

หน่วยงานร่วมดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU)

1. การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา “พาน้องกลับมาเรียน” ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU)

2. การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันเป็นรายบุคคล และเป็นฐานข้อมูลจำนวนเด็กที่ต้องดำเนินการติดตามค้นหา

3. การติดตามค้นหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน

3.1 กรณีพบตัวเด็ก นำเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยส่งเข้าเรียนตามความต้องการและความพร้อมของเด็ก ให้กับหน่วยงานที่จัดการศึกษาในพื้นที่

3.2 กรณีพบตัวเด็ก ยังไม่สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาให้บูรณาการดำเนินงานในการดูแลช่วยเหลือ และส่งต่อ กับหน่วยงานในพื้นที่ ที่ร่วมบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ตามสภาพปัญหาหรือข้อจำกัดของเด็กแต่ละบุคคล เพื่อให้เด็กได้เข้าสู่ระบบการศึกษา

3.3 กรณีไม่พบตัวเด็ก ดำเนินการสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศของเด็กเป็นรายบุคคลและส่งต่อข้อมูลให้แต่ละหน่วยงานที่บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อติดตามค้นหา

4. การสนับสนุนทรัพยากร ด้านบุคลากร งบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการดำเนินการติดตามช่วยเหลือเด็กให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU)

5. การจัดทำข้อเสนอ หรือองค์ความรู้ จากการวิจัย และข้อเสนอเชิงนโยบายในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เสนอกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเรียนนายกรัฐมนตรีต่อไป

Time Line : การขับเคลื่อนการดำเนินงาน

Step 01

ระดับ สพท./โรงเรียน

1. สพท./โรงเรียน แต่งตั้งคณะทำงานตามองค์ประกอบที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่ (ระดับ สพท./ระดับสถานศึกษา)
2. กำหนดแผน และแนวทางในการติดตามค้นหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน เด็กออกกลางคันที่มีตัวตนในพื้นที่ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ และเด็กกลุ่มเสี่ยงออกกลางคัน

Step 02

ระดับ สพฐ./สพท./ร.ร.

1. ลงพื้นที่ติดตามค้นหา
2. รายงานผลการติดตามค้นหา ผ่านแอปพลิเคชัน “พาน้องกลับมาเรียน”

Step 03

สพฐ.

ส่งข้อมูลกรณีติดตามค้นหาแล้วไม่พบตัวเด็กให้กับหน่วยงานที่ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) ช่วยติดตามค้นหา

Step 04

สพฐ./สพท./ร.ร.

ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเด็ก โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาเร่งด่วน

- Step 01 → ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2566
- Step 02 → ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2566
- Step 03 → ภายในวันที่ 30 เมษายน 2566
- Step 04 → ภายในวันที่ มิถุนายน - กรกฎาคม 2566

ระยะเวลาปกติ ดำเนินการตลอดปีการศึกษา